

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
algtekst-terviktekst
09.01.2003
23.09.2011
RTL 2003, 4, 43

Laeva tõsteseadmete kasutamise nõuded ning ülevaatuse ja katsetuste kord

Vastu võetud 27.12.2002 nr 78

Määrus kehtestatakse «[Meresõiduohutuse seaduse](#)» (RT I 2002, 1, 1; 61, 375; 63, 387) § 41 lõike 5 alusel.

§ 1. Rakendusala ja üldsätted

(1) Käesoleva määrusega kehtestatakse Eesti riigilippu kandva laeva tõsteseadmete kasutamisele nõuded ning ülevaatuse ja katsetuste kord.

(2) Määruse nõuded laienevad järgmistele seadmetele:

- 1) statsionaarsetele ja teisaldatavatele tõsteseadmetele lasti või muu raskuse tõstmiseks ja langetamiseks;
- 2) reisijateliftile ja -eskalaatorile;
- 3) kaubaliftile.

(3) Määruse nõuded ei laiene ankru-, puksiir- ja sildumisseadmetele ning kalapüügi- ja päästevahenditele.

(4) Igas laevas peab olema tõsteseadmete raamat, kuhu kantakse kõik andmed tõsteseadmete, nende juurde kuuluvate trosside, kettide ja vahetatavate detailide (plokid, seeklid, pöörlid, haagid jne) ja katsetuste ning ülevaatuste kohta.

§ 2. Tõsteseadmete katsetamine

(1) Kõik laeva tõsteseadmed peavad olema katsetatud:

- 1) enne laeva kasutuselevõttu;
- 2) enne laevale monteeritud uue tõsteseadme kasutuselevõttu;
- 3) iga viie aasta järel.

(2) Tõsteseadmete katsetamist viivad läbi volitatud klassifikatsiooniühingud või Veeteede Ametilt vastava tunnustuse saanud ettevõtjad.

(3) Alla ühetonnise tõstevõimega seadme katsetuse võib läbi viia reeder käesoleva paragrahvi nõuete kohaselt.

(4) Katsetused viiakse läbi kooskõlas tõsteseadme valmistajatehase katsetusprogrammiga, selle puudumisel vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 5–10.

(5) Enne katsetamise alustamist viiakse läbi tõsteseadme mootori ja mehhanismide sõlmede, trosside ning detailide väline ülevaatus ja kontrollitakse:

- 1) tõsteseadme dokumentatsiooni olemasolu;
- 2) vahetatavate detailide ja trossi sertifikaate;
- 3) tõsteseadme kasutamise juhendi olemasolu;
- 4) sissekandeid laeva tõsteseadmete- ja laeva tehnilise ülevaatuse raamatusse märkuste kohta tõsteseadme kasutamisel;
- 5) et tõstetava katseraskuse kaal ei ületaks lõike 6 järgi välja arvestatud massi;
- 6) pidurite süsteemi korrasolekut;
- 7) poomi või kraana noole pöörde lõpplüliti korrasolekut.

(6) Tõsteseadme katsetusel peab katseraskuse kaal olema:

- 1) lubatud töökoormuse korral kuni 20 tonni – 25% suurem lubatud töökoormusest;
- 2) lubatud töökoormuse korral 20–50 tonni – 5 tonni suurem lubatud töökoormusest;
- 3) lubatud töökoormuse korral üle 50 tonni – 10% suurem lubatud töökoormusest.

(7) Tõsteseadme katsetusel peab poomi ja kraana noole kaldenurk horisontaaltasapinna suhtes olema lubatud tõstekoormuse korral kuni 20 tonni – 15° ning lubatud tõstekoormuse korral 20 tonni ja enam – 25°.

(8) Katsetuse käigus kontrollitakse pidurite tööd. Pidurite töö kontroll seisneb raskuse kiires langetamises 3 meetri võrra ja järsus pidurdamises.

(9) Pärast katsetust katseraskusega viiakse läbi katsetus suurima lubatud tõstekoormusega. Katsetuse ajal muudetakse poomi või kraana noole kaldenurka horisontaaltasapinna suhtes, pööratakse neid mõlemasse pardasse maksimaalselt lubatud nurga võrra, tõstetakse raskust suurima võimaliku kiirusega ja kontrollitakse lõplülite tööd.

(10) Reisijatelifti, -eskalaatori ja kaubalifti katsetamine toimub volitatud klassifikatsiooniühingu reeglite alusel.

(11) Pärast katsetuse lõpetamist viiakse läbi tõsteseadme detailide väline ülevaatus.

(12) Tõsteseadme katsetuse kohta vormistatakse akt, kuhu kantakse kõik katsetustega seotud andmed ja asjaolud. Puuduste avastamisel ja piirangute kehtestamisel kantakse need laeva tehnilise ülevaatusse raamatusse.

(13) Tõsteseadmele kantakse maksimaalne lubatud töökoormus ja järgmise katsetuse kuupäev.

(14) Lõigetes 11–13 nimetatud nõuded laienevad reisijateliftile, -eskalaatorile ja kaubaliftile.

§ 3. Laeva tõsteseadmete ülevaatus ja kontroll

(1) Laeva tõsteseadmete ülevaatus korraldatakse «Meresõiduohutuse seaduse» §-s 13 sätestatud laeva ülevaatusse tähtaegadel. Ülevaatusse viib läbi volitatud klassifikatsiooniühing. Kui laev või selle tõsteseadmed ei kuulu klassifikatsiooniühingu järelevalve alla, viib ülevaatusse läbi Veeteede Amet. Alla ühetonnise tõstevõimega tõsteseadme ülevaatusse viib läbi reeder käesoleva paragrahvi nõuete kohaselt.

(2) Laeva tõsteseadmete esmane ülevaatus hõlmab:

- 1) kõigi tõsteseadmete, sh liftide ja eskalaatorite juurde kuuluvate mootorite ning mehhanismide sõlmede ülevaatus, mootorite ja mehhanismide vundamendile kinnituse, samuti mastide, poomide, trosside ja detailide välist ülevaatus ning kontrolli seadme vastavusest projektdokumentatsioonile;
- 2) katsetuste läbiviimist vastavalt projektdokumentatsioonis esitatud katsetuste programmile või selle puudumisel käesoleva määruse §-s 2 kehtestatud nõuetele.

(3) Laeva tõsteseadmete täisülevaatus hõlmab kõigi tõsteseadmete, sh liftide ja eskalaatorite juurde kuuluvate mootorite ning mehhanismide sõlmede ülevaatus, mootorite ja mehhanismide vundamendile kinnituse, samuti mastide, poomide, trosside ja detailide välist ülevaatus ning kontrollitakse, kas katsetused on läbi viidud.

(4) Laeva tõsteseadmete, sh liftide ja eskalaatorite iga-aastane ülevaatus hõlmab mootorite ja mehhanismide sõlmede ülevaatus ning trosside ja detailide välist ülevaatus ning kontrollitakse, kas katsetused on läbi viidud.

(5) Tõsteseadme igakordne kasutuseelne kontroll hõlmab välist ülevaatus, juhtimiseadme ja pidurite kontrolli.

§ 4. Laeva tõsteseadmete kasutamine

(1) Laeva tõsteseadmete tehniline seisund peab tagama ohutu ja tõrgeteta lastimis- ja lossimistöõde teostamise ning inimeste ohutuse liftis ja eskalaatoril. Tõsteseadmete kasutamine peab toimuma vastavalt valmistajatehase juhendile.

(2) Kasutada võib tõsteseadmeid, sh lifte ja eskalaatoreid, mis on käesoleva määruse §-des 2 ja 3 nimetatud katsetuste ning ülevaatusse käigus tunnistanud töökõlblikeks.

(3) Laeva tõsteseadmete, sh liftide ja eskalaatorite kasutamine on keelatud:

- 1) ülevaatusse või katsetuse tähtaja möödumisel;
- 2) kui tõsteseadmel puudub markeering lubatud tõstekoormuse kohta;
- 3) kui tõsteseadme vahetatavatel detailidel puudub märgis lubatud koormuse kohta;
- 4) kui tõsteseadme trossidel või kettidel puudub sertifikaat, trossi või keti tehnilised andmed ei vasta tõsteseadmele, sh liftile või eskalaatorile;
- 5) deformatsiooni või pragude olemasolu korral haakidel, plokkidel, pöörlitel, seeklitel, kettide lülidel või muudel detailidel;
- 6) seeklite, kettide, pöörlite sõrmede ja poltide läbimõõdu vähenemisel 10% või enam ning trossidel traatide purunemisel 10% või enam nende üldarvust trossi pikkusel, mis võrdub trossi 8 läbimõõduga;
- 7) deformatsiooni, mis võib mõjutada seadme ohutust või pragude olemasolu korral terasmastidel, lastipoomidel, kraanade, liftide ja eskalaatorite koostesadel või pragude või pehkinud osade olemasolu korral puidust mastidel või lastipoomidel;
- 8) masti seisva taglase lõtku või lahtiühendamise korral;
- 9) enne katsetuse läbiviimist, kui on remonditud või asendatud mingi tõsteseadme oluline koostisosa (mast, poom, vundament jne).

(4) Laeva tõsteseadmega võib töötada vastava väljaõppe saanud isik, keelatud on töötada alla 18 aasta vanusel isikul.

(5) Lastitööd laeva tõsteseadmetega peavad toimuma kapteni poolt nimetatud vastutava isiku kontrolli all.

(6) Lastitöödel on tõsteseadmega töötaval isikul on keelatud:

- 1) tõsta raskust, mille mass ületab lubatud tõstekoormuse;
- 2) tõsteseadmega lahti tõmmata raskuse alla kinni jäänud lastitöödel kasutatavaid abivahendeid;
- 3) tõsta raskust, millel asuvad inimesed;
- 4) tõsta suruõhu- või gaasiballoone, mis ei ole paigaldatud vastavasse konteinerisse;
- 5) teha tõsteseadmega järske liigutusi (raskuste tõstmine ja langetamine peab olema sujuv).

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 5 nimetatud detailide või trossi asendamine võib toimuda detailide või trossi vastu, millele väljastatud sertifikaadid kinnitavad samaväärset tugevust.

Minister Liina TÕNISSON

Kantsler Marika PRISKE